

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia określonego w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. poz. 78, z późn. zm.) zobowiązującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do ustalenia sposobu nauczania szkolnego i zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395), stanowi, że treści te są realizowane w ramach zajęć „wychowanie do życia w rodzinie” w klasach V i VI szkół podstawowych, w gimnazjach, zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących i w klasach I–III techników, w tym specjalnych, dla dzieci i młodzieży, publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych.

Niniejsze rozporządzenie ma na celu dostosowanie sposobu realizacji zajęć „wychowanie do życia w rodzinie” do nowych typów szkół wprowadzonych ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. poz. 356) oraz nowych ramowych planów nauczania.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe wprowadza, począwszy od dnia 1 września 2017 r., nową strukturę szkolnictwa, która obejmuje:

- 1) ośmioletnią szkołę podstawową;
- 2) szkoły ponadpodstawowe:
 - a) czteroletnie liceum ogólnokształcące;
 - b) pięcioletnie technikum;
 - c) trzyletnią branżową szkołę I stopnia;
 - d) trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy;
 - e) dwuletnią branżową szkołę II stopnia;
 - f) szkołę policealną dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku.

Projektowane rozporządzenie w § 1 w pkt 1 (dot. § 1 ust. 2 i 3) wprowadza zmianę polegającą na wskazaniu, że zajęcia „wychowanie do życia w rodzinie” są realizowane w szkole podstawowej w klasach IV–VIII, w branżowej szkole I stopnia, w klasach I–III liceum ogólnokształcącego i w klasach I–III technikum. Zajęcia „wychowanie do życia w rodzinie” nie

organizuje się dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym i znacznym. Uczniowie ci realizują odrębną podstawę programową kształcenia ogólnego w której przewidziano realizację treści związanych z przygotowaniem do życia w rodzinie.

W § 1 w pkt 2 i 3 projektu rozporządzenia (dot. § 2 i § 3) wprowadza się zmiany polegające na ujednoczeniu terminologii stosowanej w projektowanym rozporządzeniu z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej:

- 1) określenie „działania wychowawcze i profilaktyczne szkoły” zastępuje się nowym określeniem „zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły” – zgodnie z definicją podstawy programowej kształcenia ogólnego określonej w art. 4 pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz terminologią stosowaną w ww. rozporządzeniu;
- 2) określenie „szkolny plan nauczania” zastępuje się nowym określeniem „tygodniowy rozkład zajęć” – zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz nowym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.

W § 1 w pkt 4 w lit. a projektu rozporządzenia (dot. § 4 ust. 1) wprowadza się zmianę o charakterze porządkującym. Dotychczasowe określenia „prawni opiekunowie” skreśla się, gdyż zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy – Prawo oświatowe ilekroć w przepisach jest mowa bez bliższego określenia o rodzicach należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem.

W § 1 w pkt 4 w lit. b projektu rozporządzenia (dot. dodania w § 4 ust. 4) wprowadza się regulację, zgodnie z którą udział ucznia w zajęciach „wychowanie do życia w rodzinie” będzie odnotowywany na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły w części przeznaczony na dodatkowe zajęcia edukacyjne.

Zmiana ta jest spełnieniem postulatów środowiska nauczycielskiego, które wielokrotnie zgłaszało potrzebę odnotowywania na świadectwie szkolnym informacji o udziale ucznia w zajęciach „wychowanie do życia w rodzinie”. Wskazywano również, iż brak informacji o uczestniczeniu ucznia w zajęciach, powoduje, że fakt ten nie jest w pełni udokumentowany. W związku z projektowaną zmianą oczekuje się, że wpłynie ona pozytywnie na rangę zajęć „wychowanie do życia w rodzinie”, a ponadto zapewni spójność w ramach przepisów oświatowych i będzie zgodne z interesem ucznia i nauczyciela.

Informację o udziale w zajęciach „wychowanie do życia w rodzinie” zamieszcza się na świadectwie szkolnym promocyjnym w każdym roku szkolnym, w którym uczeń faktycznie w tych zajęciach uczestniczył.

Na świadectwie ukończenia szkoły zamieszcza się informację o uczestniczeniu w zajęciach „wychowanie do życia w rodzinie”, jeżeli uczeń uczęszczał na te zajęcia w którymkolwiek roku nauki w danym typie szkoły.

Jeżeli uczeń nie uczestniczył w zajęciach „wychowanie do życia w rodzinie”, nie zamieszcza się na świadectwie szkolnym żadnej informacji.

W § 2 projektu wprowadza się regulację o charakterze przejściowym dotyczącą sposobu nauczania zajęć „wychowania do życia w rodzinie” w okresie wdrażania reformy systemu oświaty tj. w dotychczasowych gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

Planuje się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 września 2017 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

